

דברי האגרת

א.ב.

הזאת הכתובים באצבע איש האלקים רב האי גאון
שהיה והיראה צדיק יסוד עולם רעיא מהימנא קדישא

אדמו"ר חיים אלעזר שפירא שליט"א

הגאבדק"ק מונקאטש יע"א

ונשיא כולל מונקאטש ועשרה גלילות באה"ק חובבי"א

אשר השיב תשובתו הרמתה

על דבר "האגדה"

לכבוד הרב הגאון הצדיק מזר"ק טהור ממשפחות
הסופרים הקדושים והטהורים אלוף הנאמן

הרב אברהם חיים דוד שרייבער שליט"א

נשיא כולל עסטרייך גאליציען באה"ק חובבי"א

הודפס ע"י היראים דפה

פעיה"ק ירושלים תובב"א

שנת ה'ת"ר ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים למ"ק

דפוס "המערכה" ירושלים.

החברה הירושלמית לשימור ספרים
Jerusalem Society for the Preservation of Books
בניין המזרחי ירושלים

כבדתי מאד!
אני מאד מקוים זה
לראות את הספר
ברשותי ע"פ
בית המדרש
הגדול

נשיאות כוללת גאליציען דכל ערי הקודש ת"ו

ב"ה ו' תמוז תרצ"א לפ"ק באריסלאב.

אומר שלום אשיב לכבוד ידידי הרב הגאון הצדיק צמ"ס פרי קודש
הלולים מפורסם לשם ולתהלה ענף עץ אבות אין גומרין עליו את ההלל
וכו כקש"ת מו"ה

רבי חיים אלעזר שפירא שליט"א
אבדק"ק מונקאטש והגלילות יצ"ו

אחדשה"ט כמשפ"ט.

יקרת מכתבו מיום י"ב לעומר לנכון קבלתי ומחמת כי הייתי מרוד מאד
כו' לכן לא היה באפשרות לתת תשובה על מכתבו היקר וגם
לשלוח לו איזה הערות על ספרו היקר ועוד חזון למועד. וכעת אבקשו
שיאבה נא להודיעני אם באפשר להשיג ע"י כהג"ת ספרו. אות חיים
ושלום על ה' תפילין וה' מילה כי אז הייתי מבקשו להמציא לי ואקדם
פניו בתודה בהקדם.

ועתה באתי לבקש את כת"ה להודיעני אם יודע כמה נוגעים מעשי. האגודה
בנקודת הנגוד מצד החרדים האמיתיים ואיזה הם פרטי מעשיהם כי
נחזין לי לדעת זאת. אנכי נייטרל בזה איני אוהבם ואיני שונאם ועומד אנכי
מרחוק ורק כדי לתת מענה לשואל דבר נחזין לי לדעת עובדות מוכיחות
מפרטי מעשיהם כו' ולדעת כברר עד כמה אין מעשיהם מוסמכים מצד
היראים והחרדים האמיתיים לפי רוח ישראל סבא. ואקדם את פני כה"ג
בתודה על תשובתו. גם אבקשו להודיעני באיזה מקום הוא חושב לנסוע כי
היה נעים לי להתראות את כה"ג פא"פ ולדבר אתו.
ואודות שאני שואל עתה מכ"ת זאת אי"א לי לכתוב ופא"פ אדבר עם כ"ת
אם נפגש יחד. ומח' מצעדי גבר כוננו.

ב"ך ידידו דושי"ת באהבה רבה המכבדו כערכו הרם ומיחל לחסדי השי"ת.

אברהם חיים דוד סופר

ה ע ת ק

כבוד יד"ג חביבי וידי ישראל רב פעלים מקבציאל הרב הגאון חו"ב הן גביר לאחיו ספטר ומנזר יו"ש מעזו ומגדל עומד לנס עמו בנש"ק שלשלת היוחסין כו' כש"ת מפאריש מוה"ר אברהם חיים דוד שרייבער שליט"א נשיא אה"ק שוכט"ס עדי עד ביאג"צ בב"א הגיענו מכתבו הנה ע"י הכי דואר דמונקאטש והנני גם ביטורי גופי וכל מיחושי השי"ת ירפאנו ב"ב רפואה שלימה מן השמים בכ"י אהבה רוחקת להשיב לכה"ג ידידי הי"ו ואשיב על ראשון ראשון בעה"י ע"ד הס' אות חיים ושלום הוא יקר המציאות ואין אצלי רק ס' שלי ובבואנו לביתי אי"ה אשתדל להמציאהו בעד כה"ג הי"ו

וע"ד האגודה תמהני אם לא שלחנו ואם לא הגיעהו או הקונטרסים הנרפסים בתח"י רבנים גאונים וצדיקים עד היכן הדברים מגיעים ובכמה כללים ופרטים אשר המה מתנגדים לראשי ועמורי הארטהאדאקסיע המוחזקת לנו מאבותינו הקדושים זי"ע ואינם פה אתי על הדרך ובמקום מרחץ ומרגוע עכ"ד רצון יריאיו אעשה וארשום בעה"י ראשי פרקים אך בקצרה כפי מסת הפנאי והכח קמא קמא רמטי לירי כפי זכרוני כעת

א) הנה המתכתא (בווארשא) אשר קראהו כך ובחתימתה והפירמא שלה על הבית ועל כל גיירותי של הרבנים בפולין ולא אזלינן לבד בתר שמא אלא בתר טעמא (שאסרוהו רבותינו הגאון מהר"ם שיק ז"ל בתשו' בטעמו ונימוקו ועמו כל גאוני הדור וראש המדינה הגאון כת"ס ז"ל ומגאליצען חתם הגה"ק רבינו בעל דברי חיים ז"ל ועוד וכו') שמערבים לימורי הנכרים עם לימורי תורה והוראה בבית א' הסמא והסהור יחדיו (אין ג"מ בכל מדינה ומדינה באונגארן הגרתי ובאשכנז גרמנית ובפולין פולאנית כמובן) הי"ו אסור באיסור של תורה וחמורים ד"ס (מרבוחינו) מיינה של תורה ועוד מלפני תשע שנים או קראני הה"צ מגור במכתבו (כל המכתבים (ארגינאל) מוכנים בביתי להראות) לבוא לראות את "המתכתא" ואראה כי השלוחים ששלחתי והודיעני מקודם הי"ו עלילה כמו הגביע ששמו באמתחת אחי יוסף ומכל לימודי החול שם לא דויבם ולא יער עכ"ל ובאתי וראיתי ומצאתי אני עם הה"ג מקצומארק ג"י דויבם וגם יערי בו תרמוש כל חיתו יערי הס"א וכפי' הזוה"ק ואין עת ומקום להאריך אך בקצרה כי אחר הבחינה להבחורים כולם שעמדו אז חדש ימים טרם (ר"ח תמוז) שהיו צריכים לקבל התרות הוראה ושאלתי אותם ג' שאלות מושכלות בעניני טריפות ואו"ה ואח"כ ג' שאלות פשוטים ברמ"א וש"ך יו"ד ולא ירעו ולא הבינו כלל (זולת א' שהשיב על שאלה פשוטה א' כמסתפק ושואל קצת כהוגן). ובשיעור גמ' ותוס' פ"א לקידושין שלמרו בזמן הקודם שאלנו אותם מהשיטת הרמב"ם בחופה קונה והי' זר אצלם כמו חוקי ולשון שפאניאלית אצלינו ואמר לנו דבם שם (גיסו של הרה"ג המהולל הר' גסתלי דמו"צ בווארשא) בלשון זשארגאן וואס קאן איך מאכען דאס זייא קענין גישטי די'ע לימורי הנכרים מאכען זייא דעם טויט עכ"ל ואח"כ רשתי וחקרתי בבית שם אצל הירעקטאר המנהל לימורי הנכרים והגיד לי בל"א וויר קאנין היר אים סעמינאריום פארלי- ישיג ניכט פארשרייטען נור ביז 4 רעאל עטצ... הינגעגען אים ציאניסטישען--מידאחיסטישען סעמינאר (היער) האבען עם ביז 8 ... אונד דארט בעקאמען זיא שאהן גראסערע קאנצעסטיאנען פאם שטאט ווייל היער זעהר פיעל ? געוויכט געלעגט ווירד אויף תלמודישע אונד ריט' שלחן ערוך וויטענשאפט עכ"ל, ואחרי הבחינה הנ"ל אמרתי לבני הנה שני המורים אומרים אמתי בעוה"ר כי הגי תרי מילי (ובפרט בבית א') סתרא"י זינהו. וידחקו את זה לעומת זה ואומרים עתה כי הוטב שם אכן לדין אין ג"מ כי גם אם יכולים שם בידעתם כעת לקבל התרות הוראה היא אסור לנו עפ"י איסור מרבוחינו הקדושים ואבותינו זי"ע לקבל רב ומורה מבית לימוד כזה וממילא אסור לנו להתחבר לחבורה ואגודה כו' שיש לה בית סעמינאריאם כזה

ב) תחת האגודה הזאת ישנם גם בתי סעמינאריין בעערלין וכל שארי ערי אשכנז ושארי המדינות שנעשו כמו מחזיר שנעשה על טהרת הקודש בסיטעם הילדעסהיימער

יכתבם כו' ויש בירושלים בעה"י [בועד העיר האשכנזי] הרבה מאות הע"י קנאים באמת ח"ו ויר"א באמת במס"ג אך גם המה עומדים מנגד וצועקים על האגוד'ים ותחבולתם כו'. (ס) וגם הלא ראינו גדול הקנאות של האגוד'יים עד שרבים מגורו ה' בירושלים כמה פעמים והלך לעשות ורזיטעס אצל הכופר הציוני (גם אחר חנוכתו להאניווערזיטעט של ביבעל קריטיק ולא לשום רצועלת אחר) ושתה אצלו יין... או לעינים שכך רואות ולאזנים שכך שומעות. כיסתה כלימה פנינו בהיותנו בעיה"ק טוב"ב, ושמעתי מעשוי... ואהבתו להד"ר קארלבאך-הד"ר קאהן (הבחור הזקן הנ"ל) הוא בלתי גבול מזמן שליטה האשכנזי בווארשא. (אשר על זה בכו אז לפני במרר לב במסתריים אהביו ומחונניו הזקנים יראי ה' באמת בראותם כי לא יצמח ישועה לכ"י באהבתו להרר"ם הנ"ל).

(י) ובטח בועד לכהר"ג מקרוב כי גם קהלת יראים פ"ב התרחקו בכ"ע יותר מהאגודה. וכן כל קהלות סלאוואקיא חזרו עתה בדעתם להארטה' בדרך אבותינו ולא של האגוד'יים עה שהכריחו ארץ הנשיא ורובער (מקהל פ"ב ומחוזותי) שלא יהי' לו חלק כל דהו בהמכ"ע האגוד'יים "יודישע פרעססע" ועוד כזה.

(יא) וגם החדרים להבתולות שקראום האגוד'יים בית "יעקב". הצדיקים וחסידים יר"א אמתיים לאלפים הע"י. קוראים אותם בית "עשו" ומאן דאמר הכא לא משתבש ג"כ (הגם שכזה גם הממוצעים הנייטראליים ירדו קצת להם בזה הפרט) ולא א' ושתיים הגיעני שאלות ומחאות מכמה עיירות כמו מק"ק מיעחוב בפלך קיעלץ מהה"ג והאקרופ"ט הי"ו. אשר נעשה בהשטיבלך של החסידים (שהבנין הוא מעולם של הקהל דשם) מעשה שחוק אסתר פארשטעללונג וכיוצא מנשים ובתולות במקום עזרת אנשים המקודש באה"ק וס"ת וטענתם שכן התיירו בכל רוסיש פולין האגוד'יים. וכן בכתי עשו הטמוכים לחדרי התפלה היו כ"פ מתלוקות ובזיונות ששמעו דרך הכתלים ותלונות ומירות (קול באשה ערוה) של הבתולות לכה דודי בעת תפלת שמ"ע של החסידים. ומי שמע כזאת? ולמה להם לימור הזמירות ושירות לבתולות. הכזה התיירו אבותינו ז"ע. ואמרחי (ע"ד צחות) ע"ר המשנה בסוטה כל המלמד את בתו תורה כאלו מלמדה תפלות. בעל המימרא היא ר"מ התנא (סתם) שהוא רמבעה"ג. ומאן דעביד הא שמכטל צדקת רמבעה"ג. נכשל בהא ללמד את בתו תורה בכתי האגוד'יים הנ"ל. לעבור על דברי התנא רמבעה"ג בזה כנ"ל. ואם כי היא הלצה אמנם לתכליתו קרוב לאמת למבין. ויאמין לי כי כתבתי מכל הנ"ל רק אולי המעשר. ולאחר זולת כהד"ג יודי. לא כתבתי בשנים האלו ולא השבתי בזה גם לרבנים גדולים. כי אין כדאי וגם שכבר יצאתי י"ח בזה וגם כבר נתברר האמת בעה"י בכל העולם. ומיום ליום גוכחו לדעת.

(יב) ובצער ענין ישוב א"י גם מצוה בזה"ו לאחר החורבן (קורם ביאג"צ) ביארתי בעז"י באריכות גדולה וחוכרה הוא עלי לפרסם כי (בתשו' אבני נזר ח"ב מיו"ד) הרפיס שם בנו קונטרס "ישוב א"י" וכ' שליטתו מבין כתבי אביו הגה"צ ז"ל. וכאשר יראהו כהד"ג ירעיש כי אסור להאמין שיצא זאת מפי אותו צדיק הגאון המחבר ז"ל. שם כי מה שיושבים בא"י ולוקחים מצות רמבעה"ג אין יוצאים מצות ישוב א"י הגם שעוסקים בתורה. רק שצדיקים לקנות שדה ולעבור עבודת ארמה ושיהי' הכנסה מהשדה אשר יעבוד. הוי ואבוי! וכי יכריחו להשי"ת שבע"כ יהי' לו ריוח מעבודתו בהארמה. וזולת זה אין יוצאי' המ"ע. והלא אין הקב"ה בא בסרוגיא עם בריותיו. וגם הוא כלפי לייא נגד תקנת רבותינו מרמבעה"ג זע"א שיעסקו ישראל שם בתורה. ומלבד זה העתיק שם מפוסקים אשר מכואר בכרביהם להיפוך. והוא תשובתינו (במנח"א חלק ה' כ"י) ואם יחפוץ כהד"ג בו ידרוש ממני לביתי בתחלת חדש אלול הבעל"ט. ואצוה להעתיק לו (בכתב המאשין נקי) כל התשובה בעה"י כו'. ובנינו לביני אחלה להשי"ת וגם ידידנו נא יסייענו בתפלתם לרפואה שלימה מה"ש ובגנצ"ב אמן. ואחתום בברכת ישועה וכימי בין המצרים יורה. אור לישרים בבנין מרום הרים בבניצ"ב. נא יודיענו מקבלת כתבי הלזה.

ידידו ורשו"ט באהבה רבה ואה"ע חפץ בטובו וגדולתו ומחכה לישועה קרובה.

חיים אלעזר שפירא

מכתב שני להה"ג הנ"ל מהנוגע להאגודה

(ג) והנה בגוף הדבר נגד האגודה אשיב עוד בלוחות שניות תשו' מאהבה אך בקצרה ותנה ברוב הדברים העיקרים (רובם ככולם) דבריו כדבריגו ואין חוצץ בינינו בעוה"י ומ"ש כה"ג כי בארץ אשכנז וכדומה אפשר לומר שהועילה האגודה אבל לא בעד פולין ובפרט בער אונגארן וששעכין וכו' עת"ד היקרים כן הוא והן הנה הדברים שהארכתי כבר במכתבי הראשון וגם הזכרתי ברמז ממכתב הראשון אלי בענין זה מהה"צ מגור נ"י שבו כתב ו"ל כמו בהקדש אין לך אלא מקומו ושעתו ע"כ אם יבינו הרבנים הג' והצ' בגאליציען או באונגארן שזה לא יועיל אז ממילא יזיק ע"כ לא יעשו שם האגודה עכ"ל (מגור). ומיד באותו זמן נעשה ע"י שלוהיו להיפך כי אררבה עשו אנשיו תעמולה גדולה בהתלהבות עצום ועבודה רבה בערי גאליציען כמו בצאנז ובקראקא וכו' וגם בסלאוואקיא והגם שלא הרשה להרפים מכתבו הראשון הנ"ל (אך מונח אצלי בכת"י) ומה מני יהלוך לרבר אתו עוד הפעם וגם בשכפל הדברים ומבטיח מאה פעמים כיון שחזור בכל פעם כי אינו ברשות עצמו בוה"י (יד) וגם מה שאמרו בעלי האגודה והמתיבתא כי לא ירשו הממשלה שם לקבל רב זולת מהמתיבתא אשר שם לימוד ההוראה וגם לימודי הנכרים וז"ל לא יקיימוהו לרבי זהו אינו אמת וכמו שנודע היטב גם לכה"ג. ובפרט לימודי הנכרים אם למד או בחן אצל איזה פראפעסארען שלהם וע"י ברכת יעקב אבינו... גם כשהקיל מעט בבחינתו אין בורקים כלל יותרי (טו) ואורות שכתב כה"ג שד"פעלו האגודיים הגזירה רעה שיתנו התרת הוראה (שיה' להם קיום מהממשלה) רק שלשה רבנים בכל ארץ פולין הגדולה והרחבה והרבנים האלו מהמה כמוכרן רק אגודיים הנודעים בתורתם ויראתם באגודתם בעוה"ר. זהו בודאי עון פלילי ר"ל להפיר תורה וליקח הזכות הזה מגדולי וזקני הרבנים הג' ה"י בכל המדינה וה"ז גורם למשוך אחרי לימודי הנכרים להיות כמו הרבנים (שלש במספר) הסומכים אותם. וזהו פעולת ומטרת ותועלת האגודה בעוה"ר. ודכירנא גם מאונגארן מגדולי עולם ומקום היראים בשורשם שה' ארבעים רבנים הלאנדעאויסשוס של הסתדרות הארטה קאנצליי. וגם אני הצעיר בימים אז הייתי בתוך מספר הארבעים ורצו קצת לחרש (שיה' זה לרושם אולי אצל הממשלה אז) שלא יתנו התרת הוראה רק מאלו הארבעים רבנים במספר. ונרחה אז הצעתם מאחזתו רובם ככולם רבנים גאונים וצדיקים וזקני המדינה. ומכ"ש במדינת פולין גדולה ורחבה כזה (ה' ישמרם) שיתנו התרת הוראה רק שלשה רבנים. תצילנה אוון כל שומע. והוא כבודת שמד ר"ל. מכמה טעמים. וגזירתם קשה משל פרעה (הממשלה). גם מזה נראה איך רצונם לרכא תחת רגלם כל גאוני ארץ ות"ח שבודד ולפסוע על ראשי עם קודש בסתר ובגלוי. (טז) וזה הי' בתוך דברים בויוכחי בגור (עם הה"צ) אמרתי לו הלא גם לפי דבריכם אם הוא אצליכם המתיבתא בלימודי הנכרים הכרה מאת הממשלה. הלא אחז"ל (בש"ס מ"ק דף י"ז) אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ילבש שחורים ויתעטף שחורים וילך למקום שאין מכירין ויעשה מה שלבו חפץ. ונודעת דברי התוס' שם. אך כמה מפרשים פי' רמירי שמוכרח לעשות העבירה (וכבר כ' כעין זה בס' חסידים) והוי אז לדעתו כמו עבירה לשמה עכ"פ יעשה בצניעה ע"כ ילך למקום שאין מכירין אותו ויעשה מה שלבו חפץ (העבירה לשמה) אך יהי במקום שאין מכירין וילבש שחורים (היינו להעטף ולהאפיל על הרב במעטה שחורה לכסותה כל מה דאפשר כדי שלא ילמרו אחרים לפרוך להתיר הדבר בכל זמן ובכל מקום עכ"ר). ע"כ גם אם הרבי מגור בגלגליתיו ומדינתו רואה הכרה בדברים הגל' עכ"פ אין היחר שיקרא לאחרים לאגור ולהתחבר עמו לעבירה לשמה כזו כדי שיעשוהו בכנופיא ובצבורי צבורין בכל האסורים. רק אררבה צ"ל בצניעה כנ"ל. ולא לעשות אגודות אגודות בכל המדינות להקל ולהיות מתיר אסורים בכל העולם כלו.

(יז) ומ"ש כה"ג בשם הה"ג וכו' וכו' הנה כזה הי' ל"י בדרך ויכות עם הרבי מגור כנ"ל אשר שאלוני מה תושרים אותי בעולם (מנגדי האגודה) כזה ואיזה נגיעה יש לי

בהאגודה והשכתי לו יסודות לי בכבוד הרב אם אציע...
לכאורה הלא המה בש"ס במגורין י"ח ע"ב) וכן ברמב"ם...
האגודה והשכתי לו יסודות לי בכבוד הרב אם אציע...
לכאורה הלא המה בש"ס במגורין י"ח ע"ב) וכן ברמב"ם...
האגודה והשכתי לו יסודות לי בכבוד הרב אם אציע...
לכאורה הלא המה בש"ס במגורין י"ח ע"ב) וכן ברמב"ם...

שאין מושיבין כ"ג בעיבור השנה מ"ט משום צינור בטבילות יוהכ"פ שנתה מאוחר בחודש ימים עיי"ש ונחזי אגן (המדובר ה' או בינינו בחודש אייר בתחלתו) : איזו נגיעה שתוכל להיות לכ"ג בזה? כיון דאין מעברין ניטן בניטן (וחזקי' המלך עשה כן ולא הודו לו חכמים) רק באדר שיש עוד ו' חדשים עד יוהכ"פ. וכל הנ"מ או של עיבור השנה לענין הטבילות הרי נגיעה קטנה כל דהו כמאן דליתא. דהא היו מסילין עשיות של ברזל אל המקוה בעין עיטם בשביל שתטיג צינתן והיו המים פושרין של 26 ואם יומשך ע"י עיבור אדר ב' עוד חדש שיהי' יוהכ"פ מאוחר עם חדש ימים ולא תהי' העת (היינו האויר) חם עוד. רק נתקרב במקצת מבחור ותהי' רק אולי 24 (גם כשיכילו לרובקה עשיות של ברזל) וגם יש עוד ספק כי לפעמים (גם אצלינו יארע פעמים כמה ימים בחשוון שהם חמים יותר מחשרי ובפרט באה"ק וירושלים שאחז"ל שלהי קייטא קשה (יותר בחורם) מקייטא ואצלנו קצת שהולכים במקוה בעיזה"כ (כמבואר בש"ע) גם מפחותי עם אם יאמרו להם עתה באייר שישלמו אפי' חצי זהב בשביל שתהי' המקוה אי"ה בעיזה"כ הבעל"ט חם יותר קצת עם שני גראדי הלא יצחקו ולא יתנו בעד זה (בחצי שנה מקודם) אפי' פ"א ומכ"ש הכ"ג הקדוש שנכנס לפני ולפנים יהי' לו אסור לדון בשביל נגיעה קטנה ורחוקה שכמעט אין בה ממש. א"ו שעשו זה משום לא פלוג גם בכ"ג היותר גדול בקדושתו שלא יהרהרו ע"ו שיחשדוהו בנגיעה קטנה ורחוקה כזו. ע"כ בודאי הרבי מגור נ"י לא יכעס ולא יתרעם על שהעולם יחשבוהו לנוגע בתנועת האגודה כיון שיש לבתו ולחתנו ג"י (רי"מ לעווין) ולכל אנ"ש הפקידים עמודי החצר סביב הכנסה גדולה מזה. וכיון שארז"ל אטו משה ואהרן משום דלא מהימנא. אלא גזה"כ כיון שנוגע פסול מה"ת כמו בע"ד לר' הלבושי מכ"ש בזמננו אינו לא גזה"כ וחזק רפסלי רק משפט שכלי דלא מהימנא בזה כמובן.

(יח) ומ"ט מענין ישוב א"י דנמצא בחתם סופר שיש מצוה גם בזה"ו הנה הוא פלוגתת דהראשונים ז"ל הרמב"ם הרמב"ן בס' המצות ודעימי' וכמ"ש בחיבורינו (שו"ת מנח"א חלק ה' סי' ט"ו בכת"י) ע"ד האבני גזר בזה באורך אמנם כנראה על מ"ש להג"מ עמרם חסידא ז"ל וכן להג"מ לעהרן ז"ל באמשטרדם כי רק על דרך תקנות רבותינו ז"ל בכללי רמבה"ג כונתו לעסוק בחיבת ישוב א"י. ובפרט בימינו ע"י הפירצות והריגות לאחב"י שגרמו הקאלאגני יסעון לאחב"י. יודה כנראה כי הוא סכנה ואין בה מצוה לכ"ע בדרך כזה של הקאלאגניסען והנה המעורר ומרעיש לתנועה הזאת לעשות בפועל בגלותינו טרם ביאת ג"צ ב"ב ה' הה"ג מ' צבי קאלישער ז"ל. והפריו על המדה בזה גם להקריב ונחלקו עליו או גדולי הדור הרעק"א וחז"ס ז"ל. ומלבד זה נדפס ס' מיוחד נחמד נקרא "עבודה תמה" מהה"ג ר"ח נאטנאהן ז"ל מאלטנא שמשגי וסותר כל דברי הר"צ קאלישער הג"ל.

(יט) ונאמר נא למייסדי האגודה. הא דרככם בראש התחברותם הנה עשיתם "החכצלת" היא בית ספר לנערות בני ישראל בתור גימנאזיום עט לאטיין אשר על זה צעקו גם הרבנים והאדמו"רים הממוצעים הפוסחים על וכו". ולא יצאו נגד האגודה. אבל על זה מיאנו ועכ"ז לא הועילו מאומה וחתום על זה ג"כ הרבי מגור בשמו ומאז ועד עתה לא שב חזרה וכו"ז בזיון וקצף. אוי ואבוי שכך עלתה מראשי מנהיגי דורנו.

(כ) והביטו נא עתה גם בזה פרי צעירי האגודה בווען אשר נוסעים בקיץ (בעת חופש) בכל שבוע למרום הרים הסמוך ונראה לנייטרא. ויסעו בקדנות ועגלות זוגות זוגות בחור ובחולה ושם ישבו כמו שני ימים לצחוק ולשמחה מדי שבוע בשבוע. וא"צ להאריך כיון שנתגלה קלונם כבד. ההש"ת ישיב שופטנו כבראשונה ויועצנו כבתחלה תוך אמוני עם סגולה וישועה וגאולה ויקיים ב"כ ויעשו כו"לם אגודה אי לעשות רצונו ית"ש בלבב שלם ושוכט"ס.

ידידו דוש"ת המברכו בכט"ס ומכבודו בכבוד התורה
חיים אלעזר שפירא